

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	2110209407
Dátum vydania rozhodnutia:	20.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2110209407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti povinnej C. R., narodenej XX. C. XXXX, obec R., okres F., o vymoženie 1 455 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8Er/269/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5CoE/63/2013-41 z 27. augusta 2013, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinnej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 8Er/269/2010-13 z 8. októbra 2012 exekúciu vedenú na podklade rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, zastavil, a to pre nespôsobilosť a nepoužiteľnosť exekučného titulu v exekučnom konaní podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Konštatoval, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu (zmluvu o spotrebiteľskom úvere), kde oprávnená (veriteľ) je dodávateľom a povinná (dlžník) spotrebiteľom. V zmluve dojednaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je najmä skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť. Pokiaľ teda právomoc

rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenej voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženía by sa mohla v rámci exekúcie domáhať.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) v poradí treťou výrokovou vetou uznesenia č. k. 5CoE/63/2013-41 z 27. augusta 2013 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“). Prvým a druhým výrokom uznesenia zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods.1 písm. b) OSP a podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením právneho vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského, ako aj s posúdením rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorú zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Podľa odvolacieho súdu, keďže predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je neplatná a pretože medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasledujúcich zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, nebola ani založená právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol predložený ako exekučný titul, je preto právne neúčinný, nie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku a výkon exekúcie na jeho podklade je neprípustný (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/20/2008). Návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP odvolací súd zamietol s odôvodnením, že oprávnenou navrhované predbežné otázky považuje za zjavne neopodstatnené a irelevantné, keďže sú už konštantnou judikatúrou vyriešené a teda ich prejudiciálne zodpovedanie nemá reálny dosah na prebiehajúce konanie. Návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP odvolací súd zamietol, pretože je názoru, že ustanovenia právnych predpisov, ktoré vo veci aplikoval, nie sú v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Oprávnená namietala nesúlad ustanovenia § 44 ods. 2 veta prvá a druhá exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu - vo výroku potvrdzujúcom uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 8Er/269/2010-13 z 8. októbra 2012 - podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu. Ďalej namietala, že oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerespektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie. Rovnako namietala, že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a tiež, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Súčasťou dovolania bol tiež návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ktorý dovolateľka odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4. Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo dané na poštovú prepravu 20. decembra 2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie konania o dovolaní oprávnenej danom na poštovú prepravu 20. decembra 2013 (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) predtým, než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého uznesenia zisťoval, či sú splnené podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté uznesenie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

6. Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné právne zastúpenie dovolateľa, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ust. § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných ust. § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania.

7. V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 42, konajúcou prostredníctvom jej konateľa, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. dovolaciemu súdu oznámila, že dňa 6. februára 2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako jej klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udelenej plnej moci je, že v predmetnom dovolacom konaní už nebola splnená procesná podmienka spočívajúca v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého konania. Súd prvej inštancie preto na základe usmernenia dovolacieho súdu dňa 3. mája 2024 dovolateľku vyzval, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy preukázala splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia podľa ust. § 429 CSP. Súdu mala v určenej lehote predložiť splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní. Zároveň dovolateľku poučil o následku nesplnenia zákonom vyžadovanej povinnosti, ktorým je odmietnutie dovolania.

8. Dovolateľka napriek výzve dovolacieho súdu, ktorá jej bola účinne doručená 9. mája 2024, v stanovenej 15 dňovej lehote, ani do času rozhodnutia o jej dovolaní, nepredložila plnú moc udelenú advokátovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že by jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, mal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, hoci o následkoch nepredloženia žiadaných listín bola riadne poučená.

9. Vzhľadom na to, že dovolateľka ani na výzvu dovolacieho súdu zastúpenie advokátom v dovolacom

konaní, resp. existenciu výnimky podľa ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, nepreukázala, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ust. § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako ani ust. § 429 CSP. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP pre nedostatok právneho zastúpenia dovolateľa.

10. K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c OSP dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci dovolací súd skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia advokátom (§ 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 CSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

11. Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol dovolanie oprávnenej z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia advokátom, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa ust. 243 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania a ani ust. § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

12. Povinnej ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

13. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.